Број 6. У Новом Саду, у четвртак 9. (22.) јануара 1914. Година XLIX.

„Застава“ излази сваки дан два пута осим недеље и празника.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи број заједно шаљу на један месец 2 круне и 70 потура; на четврт године 8 круна. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Вечерњим бројевима од петка цена је: За исту годину 2 кр., на целу годину 4 кр. За стране земље годишње 6 круна 50 потура.

Поједини јутарњи бројеви стају 10 пет.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

(Јутарњи лист)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура сваке од врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући Јована Т. Чавића, у главној улици бр. 6.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини јутарњи бројеви стају 10 пет

Чек-конто 12008.

Резултат народне борбе у Србији.

Вековима је стварана српска држава, па је опет пропадала, док после косовске погибије није сасвим пропала. Али се тада дигао народ у одбрану своје слободе, чиме је доказао, да је свестан својих дужности. По томе се види, да је стојао на високом културном ступњу, те су и жртве разумљиве. За своју слободу народ је жртвовао све, па је та борба прелазила и на појединце, што хајдучко доба потврђује, а то потврђују и народни устанци. За ове историјске радове народ се васпитао великим делима својих оцева, што је прелазило с колена на колено. Све је то постала народна заветна мисао, а главно обележје у борби било је уздање у своју снагу. Борбу је водио ратар, па се и то мора нагласити и уважити.

Све ове борбе завршиване су српским победама, па ту је био основ српске државе за коју се борило. И тада су напредступили школовани људи, да уреде извојевану државу. Ту се само истицало шта треба: Развитак народних установа, па тако да се кристалишује и српска држава. То би био природан посао, па би се природно усавршавао и усавршио. Али тога није било, него се угледало на стране државе (аустријску и руску), те су пренашани туђински каламци. Ишло се за тим, да се слободан народ, који има своје идеале, укопча бирократизмом. О тога су наступале унутрашње трзавице, и редовно је пропадало оно што је извојевано са највећим жртвама.

Све државе удешавају народно просвећивање тако, да послужи систему, који влада. Па тако је чињено и овде, те видесмо како су ницала разна „попеченија“, те су пробала и пробала, и, напослетку, пропала. У томе правцу се народ васпитао, а то је значило радити против његове природе и његових идеала, па то је уродило плодом. Ми видесмо, да у скупштини предлажу батине ономе, који пишу против владе. Излазио је само један лист[1] који је служио влади. Напослетку је чича Никола Христић изнео оно: Ја слушам господара (владаоца) и сви други морају слушати мене. А то је чист апсолутизам, који је донесен са стране; ту није могло бити реда изнутра, нити веће акције с поља.[2]

Овако су се ствари развијале до седамдесетих година и тада се јавља Светозар Марковић са својом новом школом. Та школа тражи независну Србију на Истоку са демократским уређењем изнутра. Тражи да се науком усаврши српски демократизам, те тако да се унапреди држава и народ. Истакнуто је то, да се држава и народ развију сопственом снагом, и да се науком користе. Ова школа се морала ухватити у коштац са старом школом, која се служила оним: Ја морам слушати господара, а мене морају слушати сви други. И тада је прогоњен творац ове школе, као и његови ученици, и таких прогона није забележио ниједан насилнички систем. Као жртва падоше Светозар Марковић, Адам Богосављевић и жртве зајечарске буне. На мукама су бивали редом ученици ове нове школе, која је стално освајала народ.

Млађе колено је стало на страну нове школе, те је новина победила. Али је у тој жилавој борби однегована читава генерација, која је прихватила горњу науку. Потреба је скупила уједно све апостоле новог доба, те се развила радикална странка, као народни представник. Ваљало је да се српски радикализам са бојишта пренесе и у управу, па да се за то и народ васпита. Сасвим је природно, да се ова нова школа морала сукобити са старом школом. Власници су ствар удешавали тако, да је народ долазио у сукоб са круном, те се заоштрила борба између круне и радикалне странке као народног представника. Сударила су се два велика начела: демократије и силе. После дуге борбе дошло је до прелома о ивањданском атентату, али радикална странка је и то претурила, продужила је борбу и победила. Пао је стари систем, па и његова главни представници: Обреновићи.

Од почетка стварања српске државе било је великих догађаја, и међу те спада и овај обрт. Прва је последица била: повраћање демократског устава, који су насилничке владавине укинуле. Повраћено је демократско начело: Једнака права и једнаке дужности за све, а и сваки је почео вршити своје дужности. Пример су давали уставни краљ и уставна влада, па је остало ишло.[3] Народ је васпитан за косовског осветника, за велика дела спремљена је војска, управа, финанције, омладина, све, све... А кад је изнутра било све готово, српска дипломација створила повеснично дело првога реда: потпомогла је стварање балканскога савеза, те је пало оно: не сједини Боже каурина...

Српска победа код Куманова, Битоља и на Приморју скрхале су османлијску снагу, а те битке и прелаз преко албанских гора уврстали су српску војску међу најславније војске. Све то, и уопће вођење овог светог рата, уврстило српски народ међу најкултурније народе... И, ето, то велико дело извршила је радикална странка, па се и опет потврдило оно, да велике идеје истичу и нађу и велике представнике. Стара српска држава је ослобођена, нове се уједињују, извршено је оно што је налагала повесничка логика. Све је то урађено за пола века, па с тога радикална странка остаје као светла појава. Њена је заслуга што су остварени народни идеали.

Југ.

[1] „Исток“.

[2] То се ведело на Ђунису и Сливници.

[3] Запитали су тешког рањеника: Је л' ти жао умрети, а он њима: кад није било жао мојим старешинама, није жао ни мени.

Писмо из Америке.

(Од нашег сталног дописника.)

Бечка дипломација има своје шпијуне по целој Европи, па их чак и овде у Америци имаде. Она за ту службу употребљава не само мушке, него и женскиње. Када

ПОДЛИСТАК.

Српска писма из Грајфсвалда.

— Оригинални дописи „Застави“. —

Друго писмо.

Декембра 1913.

Знам шта је бура на мору, али да морска бура може починити оволики лом на суву, требало је да дођем овамо у Грајфсвалд па да видим.

Три дана трајаше бура на мору. А расрђено море прелази обале и разлива се по копну. Све бране и зидове за ломљење таласа падоше као жртве првих редова у боју. Морска их силина покида као кончиће.

Морски таласи, терани бесом олује, улазе у варош у висини од метра, па и више. Цела половина вароши око пристаништа огревну у води. Сам се канал морски узбунио толико, да је својом водом поплавио централе од водовода, електрике и гаса, због чега је варош остала у помрчини. Срећом свет се сети, те запали свеће које су претекле са — божићнога дрвцета. Јер Божић новога календара тек се довршаваше кад је бура била започела.

Око пристаништа бродови и барке пливају готово на висини кућних кровова и врхова магацина. Једрилице и барке најсолидније израде изврташе се у тренутку. Универзитетска јахта поломљена је од таласа у комаде. Штета је велика, али је још већа жалост: подавили су се сви до једнога бродари и сва послуга! Универзитетска барка „Грајф II.“ такођер се потопила заједно са четири рибара.

Уз то је северни снег непрестано засипао земљу, и поред свега ветра засуо ју је у дебљини од метра и по.

Олуја непрестано бесни; ветар фијуче.

Око подне 18. децембра (по нашем) поче вода помало да се повлачи.

Тачно десет часова били смо одсечени од целога света: вода је однела железничке насипе и мостове. Сада ради само један гвоздени пут између Грајфсвалда и Берлина. То је војна пруга, али и по њој воз иде лагано, јер се вода издиже свуда около до висине насипа. У редовним приликама брзи воз иде од Берлина до нас са два и по часа — сада за десет и по сахати!

Уопште је страдала цела померанска област. Красне вароши које леже на самој морској обали и које су прекрасна купатила морска готово су са свим уништене. Умиљата *Елдена* готово више и не постоји. А нарочито је страдао *Бик*, чије је зелене и укусне кућице бесно море таласима чупало и по пучини разносило. —

Срећом бура не опада поступно. Када почне малаксавати, брзо се расрђена природа повлачи у себе. Четвртога је дана око подне опажено да вода сахне, а већ се петога дана свет дао на посао да колико може накнађује штету. Људи иду увастопце за морем које се повлачи, и поново означују радом да је влада њихова.

Изишао сам, те сам прегледао неке делове вароши. Како је вода била нагло надошла и онако високо поплавила улице, то је, бесно играјући се са свим што је дочепала, једрилице и лађе бацала у побочне улице. При повратку вода је неке од њих понела опет са собом, а многе су и остале на суву. Тако се одмах могаху по Грајфсвалду видети једрилице или велики чамци како стоје на сред улице. Вода се тргла — а дереглије стоје на калдрми! При свој невољи мора се човек насмејати, када види лађу „Mönchgut“: лађа је с точковима, и већа је од највећега брода Српског Бродарског Друштва — а стоји на сред највеће улице грајфсвалдске, те изгледа као да је запела да јури по калдрми, разуме се засутој песком.

С ужасним људским и техничким напорима чини се сада све могућно да се ова и друге лађе, једрилице и морски чамци врате у корито канала и да се варош очисти.

Дан после овога варош је већ добила у главном нормални изглед. Вода се вратила и ако не у нормално, али ипак у сношљиво стање. Само се још снег упорно држи, а хладноћа је велика.

После тр[illegible] шта тражи!

пишем ове редове, ја се сећам оне несрећне Талије, коју је босанска влада употребила за шпијункињу у Сарајеву, и о којој је „Застава“ већ толико пута писала, приликом расправљања оне покрађе докумената у рускоме конзулату у Сарајеву.

Такав један сличан случај десио се недавно и овде у Америци, о коме сам рад проговорити неколико речи ради оних читалаца „Заставе“, који се интересују таким стварима.

Има већ неколико година, како је у ову земљу дошла једна девојка из Аустроугарске заједно са својим родитељима. Родом је из Темишвара или неког тамошњег оближњег села, не знам баш тачно. Народности је непозната, јер говори немачки, мађарски, српски, а сада већ и енглески. Са родитељима се била настанила у Ст. Лујзу, Мо. Ту је најпре практиковала бесплатно на телеграфском апарату, а доцније ступила у службу једне богате и велике телеграфске компаније, где је провела неколико година са недељном зарадом од пет до шест долара. То је била тако мала сума, да се јадница није могла ни сама издржавати, а камо ли ће још и родитеље потпомагати с том злехудом платицом.

Један аустријски конзул случајно сазна за ту девојку, и покуша да јој „повећа плату“, ако му учини извесне услуге „политичке природе.“ Он је наравно употребљавао при том тако вешта дипломатска средства, да та сиротица можда није ни знала откуда је то све и зашто јој је тај конзул тако наклоњен. У том су дошли и познати балкански догађаји 1913. Ко је год у Америци тада био и ко се иоле интересовао за балканске народе, ступао је у друштва за прикупљање добровољних прилога и трудио се, да зараћеној браћи на Балкану помогне.

У српској колонији у Сент Лујзу била је у таквом једном друштву и та девојка. Из „пријатељских“ побуда она је све саопштавала аустријском конзулу шта се међу Србима догађа, наиме: колико ће Црногораца и колико осталих Срба путовати у домовину као добровољци, колико је прилога скупљено за Црвени Крст у Београду и на Цетињу и т. сл. Та је девојка све то знала, јер се издавала за Српкињу, и читала је овдашње српске новине, у којима је могла наћи доста таких података, какви су аустријском конзулу били потребни.

Сем тога она је још покушала да за своје циљеве придобије и једнога чиновника из Савеза Слоге, дописујући се с њиме, иако га није познавала. Нека од тих писама дошла су и у моје руке, а иначе поред њих имадем и друга. Чиновник тога савеза, коме се она обраћала, није уопште хтео ни да чује за њу, јер је познавао као непоуздану особу и хтео је да стоји од ње на пристојној раздаљини. Она је после тога чинила сличне покушаје и код других истакнутијих Срба, али је од свих била игнорисана, и тако се ограничила на најужу шпијонажу своје колоније у Ст. Лујзу. Колико је у томе имала успеха, и колико су аустријски државни плаћеници могли њу том приликом искористити, тачно не може нико знати. Само поред свих тих њених тајних и закулисних радњи, неки Срби из поменутог града открију тај ђаволски посао тога Шерлока Холмса у сукњи, и најурише га из своје колоније. О томе догађају писали су већ и неки овдашњи листови, али је ствар још остала мистериозна, јер је те девојке нестало одавде, а исто тако нестало је и њених родитеља.

Ја сам из поузданог извора сазнао, да се она сада налази или у Пешти, или у Темишвару, а чуо сам да има намере прећи у Србију.

Заиста, ако је и од бечке дипломације, то је и сувише. Њој су били недовољни шпијуни у Европи, него их чак и у Америци нашла, па не само да за ту прљаву службу употребљава људе, већ и жене. Пре неког времена на једном овдашњем универзитету професор политичких наука држао је једно предавање о европским усељеницима, а нарочито онима из Аустроугарске. На питање зашто се из те монархије релативно највише народа сели у Америку, професор рече: „Ја тачно не могу одговорити на то питање, али биће по свој прилици из економских разлога, јер земља која сразмерно највише шпијуна има да издржава на својим леђима, не може се у исто доба бринути и о благостању свога народа“. Држим да је тај одговор тачан, и њему не треба коментара.

Девојка, о којој је овде реч, не знам тачно, како се зове. Она је за време свога боравка у Америци крила своје право име, и Срби су је обично звали Милче Васино. Од честитијих људи у Ст. Лујзу, увек се крила, и тек прошлогодишњи ратни вртлози увукоше је, да с њима дође у тешњи додир. Том су је приликом неки од њих и фотографисали. Обећали су ми једну њену фотографију и још нека „важнија документа“, за која ми ти ваљани Срби рекоше да ће их пошто пото набавити и такође послати ми.

Гордон.

Догађаји на Балкану.

Питање источних железничких пруга.

„Српска Кореспонденција“ јавља, да су врло повољни изгледи по скорашње решење питања источних железничких пруга. Српска влада је пристала, да се то питање реши по француском предлогу, наиме, да те пруге експлоатише српско-француско-аустроугарско друштво, које се има образовати. То ће друштво радити под надзором српске државе, српски интереси биће потпуно очувани, друштво ће усвојити све захтеве, што их поставља Србија ради очувања својих трговачких и царинских интереса. Српски посланик у Бечу Јовановић водиће сада даље преговоре са француским и аустроугарским интересантима. Комисија српског министарства грађевина већ је проценила вредност имовине друштва источних железница и поднела свој извештај. Споразум ће свакако убрзо бити постигнут.

Тачан суд о Албанији.

Заповедник нове албанске жандармерије, холандски пуковник Вер, изјављује у једном листу, како ће требати још врло много времена, па да се од Албаније начини и полуцивилизована држава. Албанија је, по мишљењу тог холандског официра, који је имао и има прилике да добро упозна арбанашка племена и земљу, заостала иза европских држава бар за хиљаду година. Само у једном погледу стоји Албанија већ сада на висини модерних држава, а то је у погледу скупоће. У Валони се не живи јевтиније него у Паризу, али, разуме се, кудикамо горе.

Безвлашће у Албанији.

Из Рима јављају, да је положај у Албанији врло критичан. Бојеви између трупа привремене валонске владе и Есад пашиних трупа бију се још увек, на разним местима, и трупе валонске владе не могу нигде да даду озбиљна отпора трупама Есад паше. У последњим бојевима на много места борила се и момчадија албанске жандармерије уз трупе Исмајила Ћемала и онда се видело, да су жандарми много храбрији и одлучнији. У свима крајевима Албаније влада потпуно безвлашће и нема друга излаза, него да се пошљу међународне трупе да начине реда. Италија ће ових дана послати у Валону једну оклопну крстарицу. — Париски лист „Пти Паризјен“ дознаје, да је међународна контролна комисија у Валони умолила велике силе, да неодложно пошљу ратно бродовље на албанске обале. Велике силе озбиљно преговарају о тој молби, јер су немири у Албанији узели толико маха, да ће се то морати учинити.

Заплет због јегејских острва.

Са више страна стижу гласови, који казују да ускоро може да дође до нових

поновном грозотом. Али, хвала Богу, претња остаде само претња...

Ову борбу човека и природе ваљало је видети. Ја сам је збиља гледао, и могу вам рећи да је и то школа особите врсте.

Сад из топле собе са чашом добра чаја у руци посматрам како наш Грајфсвалд сваког часа добија све лепши изглед. Гледам и — срдачно вас све поздрављам!

?

„ЈЕСЕЊЕ ЛИШЋЕ“.

— Приказ нове књиге. —

Усред разноврсних издања приповедака, слика, скица и успомена из велике и срећне војне за васкрс старе снаге и величине српске, јавила се о Божићу, у Београду наштампана, нова збирка приповедака, у којима се не говори ни о рату ни о ратним доживљајима, те је бојазан да ће се стога читати мање што би се могло пожелети. Јер само доба, које још мирише на барут и крв, може донекле омести прођу ове књиге добрих приповедака — само то, и ништа више, јер за препоруку њену речито говори сваки детаљ, који се у њој налази. Па ипак држим, да ће књига имати велики број и широк круг читалаца, јер ипак говори о нама, о средини из које су се регрутовали скорашњи осветници Косова, о животу који их даје, о приликама, ситним, мало опажајним невољама и незгодама с којима им се ваљало борити, које су победили да би могли прићи правом позиву своме, чину у коме су задивили свет. И још нешто. Јучерашњи се ратници већ враћају поново оној средини у којој су поникли, враћају се оном животу, који је понекад мало утешан али је увек вољен, залазе у прилике, које их спутавају а које ће они опет раскидати, као што су чинили и пре, само сада још смелије, још одлучније, јер је и најслабији међу њима свестан снаге народа чији је члан и он, неугодностима живота гоњен и опет поезијом опеван.

Приповетке у књизи „Јесење лишће“ нису из пера нова писца. Сваком се добром а новом књижевнику радујемо, али ранији, познатији, већ има нешто што за њ' говори; то је његов рад — а таквога јемца одавно већ има *Тадија П. Костић*, писац ових приповедака.

Назив ове збирке није нов; биће људи који ће се, и поред све лепоте његове, на њ' намрштити; и још ће рећи да су имали и у нашој и у туђој литератури већ доста *јесењега лишћа* у стиху и у прози. Тако је. Па ипак *ова* књига има пуно право на своје име. Јесење је лишће одавно већ напојено росом и нахрањено свим соковима које природа за њ' спрема, достигло је крајњу величину, развијеност — и остаје му само да изазива сећање на младо, једро али неразвијено лишће пролећа. Тако је и с овом збирком приповедака, које су простудоване, рађене и урађене, и у којима један скроман а даровит приповедач даје потпуне обрасце свога крепкога стварања.

У приповеткама Тадије Костића има нечега што оставља утисак снажног *епског* талента, а језик, не језик граматике већ израза, лексикона, стоји му на расположењу до неисцрпности. Тадија збиља *приповеда*, развија, распреда — а ова збирка, на супрот томе, и на супрот засведоченом таленту његову износи слике, потезе, црте. Писац их и сада назива приповеткама, али су оне друкчије категорије.

У збирци има осам таквих слика. Предмет им је из сеоског или из малоградског живота, из света који писац познаје како се само пожелети може. Ту је „Под бедриком“, слика девојке у доба кад сама по осећају своме долази до првих појмова о правом позиву своме. — „Шујдова деца“ више него задовољавају угодно изабраним моментом у коме писац врши снимање њихово. — „Народски суд“ прича народни мотив о несносном селу које кише не може у Бога измолити; у томе се огледао, поред других, и Ст. Љубиша; свак на свој начин, али бих ја свога имена понајпре ставио уз Тадијину обраду. — „Брига оца Методија“ уноси ведрине у озбиљан и суморан живот из кога је већина ових слика и прича. — „Манчина суза“ свакако је најбоља међу добрим прилозима ове збирке; далеко је од обичности и по предмету и по начину како је приказана, као што је за нас необична суза старога гробара, који плаче од радости када је поново примљен за гробара на коме је послу провео век, а кога је привремено био лишен. — Сваку хвалу заслужују и остале, овде неименоване слике из ове књиге.

Тадија Костић није баш непознат ни већини читалаца у крајевима у које поглавито иде „Застава“; он је био вредан сарадник некада „Бранкова Кола“, где је и у утакмицама односио првенство. Они ће га се сада још радије опомену ти. Стога нека је и њима топло препоручена ова књига, лепо штампана, у којој једна страна стаје једну потуру т. ј. има 100 страна, а кошта круну.

У *Бечу.* *А. Г.*

заплета и сукоба између Грчке и Турске због јегејских острва, те је Турска незадовољна одлуком великих сила у том питању. Изгледа, да се Турска спрема да силом поврати нека острва, што их је Грчка заузела. Нарочито тежи, да добије острва Хијос и Митилену или да та острва добију бар самоуправу под турским суверенитетом. „Франкфуртске Новине“ саопћавају под натписом „Опасност по балкански мир“ један брзојав из Цариграда, у којему се, између осталога, каже и ово: Код Смарне учинили су Турци велике ратне припреме, по којима се закључује да Турци у истину спремају да изврше *препад на Митилени и Хиосу*. С тога су Грци послали у оне воде своју торпедну флотилу. — Ако Турци заиста нападну Грке, онда може да дође до нових заплета и на Балкану.

Српска царевина.

Београдски лист „Пијемонт“ доноси уводни чланак из пера Марка М. Земовића из Скопља, у којему писац тражи, да се Србија и Црна Гора споје у *Српску Царевину*. Краљ Петар би био краљ Србије и цар Српске Царевине, а краљ Никола би остао краљ Црне Горе. Обе пак државе имале би заједнички устав и народно заступство, заједнички буџет, заједничку војску и дипломацију. Писац апелује на увиђавност оба владара, јер само од њих зависи остварење тих народних жеља. А народ српски има и права да тражи то од њих.

Разне вести.

— У Бугарској су социјалисте организовали своју полицију. Тако су приликом социјалистичког збора у Ораци 200 социјалистичких полицаја бранили збор од напада владиних присталица.

— Грчки посланик Панас, по доласку своме у Цариград, изјавио је, да ће радити на што тешњим везама између Грчке и Турске.

— У Солуну ће бити основана српска трговачка школа, ако то дозволи државни буџет.

— За председника српског државног савета постављен Андра Николић, председник нар. скупштине, а за потпредседника министар унутрашњих дела Стојан Протић.

Пред оснивањем Ђачке Трпезе.

Будимпешта, 6. јануара.

„Ај, лепо ђачко доба, сретни они дани....“ чујемо често. Да ли их се сећамо зато што смо заиста били сретни, или зато што сад више не осећамо оно што смо претрпели, што се радујемо да смо претрпели? На то ће сваки за се одговорити. Има их, који ће нам умети казати, како је јадно и бедно он ђаковао. Ми им верујемо, али не осећамо. Далеко смо ми од оне ђачке собице, ниске, мрачне, хладне, у којој студент у зимским ноћима седи над књигом поред слабе светлости лампе или свеће и скупља благо које живот иште. Згурио се, увио ноге у свој зимски капут, прелази страну за страном, заборављајући на јаде око себе и не мислећи да му идућа година исто носи. А телу шта даје снагу да то све издржи? Слаб ручак, за вечеру сланина и хлеб, а неки пут ни то. Са таким животом има да издржи борбу четири и пет година, у којој, дешава се, и подлегне.

„Ко је сирома, што се школује?!“ То питање нека нас не зачуди. И то неки пут баш онај каже, који се штипендијом школовао и постао човек. Али чему и коме су онда намењене наше штипендије? Зар нису те баш сиромашним ђацима остављене? Зар српски народ толико обилује интелигенцијом?

Па добро, рећи ћете, има за њих доста штипендија. Да, има, и уживају их наши ђаци. Па откуд онда да има онаких који онако живе? Ето, видите, има их; ми их познајемо. Молили су и они штипендију и са стрепњом очекивали решење своје молбе. Са стрепњом, кажем, јер су помишљали, шта их чека, ако је не добију. А они што деле штипендије слабо воде бригу, што ће, бацајући ону молбеницу врло доброг и сиромашног ђака „ad acta“, како они то кажу, упропастити будућност, и живот можда, једног младог човека. Њих не терети одговорност за то; они за то не знају, или неће да знају. Али ми, њихови другови, нећемо, ми не можемо да их заборавимо, јер их својим очима гледамо, јер с њима живимо. Дужност нам је, да ми, најближи, почнемо. Да, да почнемо; сваки је почетак тежак, каже се. Ми смо, ево, почели. Узели смо на своја плећа велики задатак, да оснујемо Ђачку Трпезу. Шта је то и шта то треба да буде, познато је већ.

Као синови Српског Народа, при оснивању ове наше заједнице, у њ смо се највише уздали, њему смо се прво обратили. И наше наде се почињу испуњавати. То нам казују досад стигли прилози. Ми ћемо наставити и истрајати с љубављу и пожртвовањем у започетом послу, а надамо се и уздамо да ћемо код нашег народа наилазити и даље, на поверење, предусретљивост и љубав.

△

Вести из места и са стране.

Свечана седница књижевног оделења Матице Српске.

Чланови књижевног оделења, почасни и редовни чланови Матице Српске позивају се у свечану седницу која ће бити на св. Саву, 14. (27.) јануара у 4 сата после подне у дворници Матичиној. У седници ће говорити секретар др. Тихомир Остојић „О стогодишњици прве књиге Вука Караџића“ и члан књижевног оделења Милан А Јовановић о дру Николи Крстићу. — После свечане седнице ће бити ванредна седница књижевног оделења ради поделе награде заслужним а сиромашним књижевницима из задужбине Атанасија П. Гереског. Седнице књижевног оделења су јавне.

Песма, која је увреда за краља.

Сегедински државни одветник подигао је оптужбу против дра Мартина Макаја, адвоката у Сегхалму и Беле Конца, реформатског богослова, због увреде чланова краљевског дома, јер су 13 априла прошле године у Макови за столом певали песму „Ко нема напољу пса, што лаје...“ Због исте песме оптужен је др. Ђула Пап, халашки адвокат и за увреду краља. У својој оптужници (бр. 155. из 1914) државни одветник тврди, да се та песма односи на покојну надвојвоткињу Софију, матер нашега владара, а певала се још 1850. године. Она је била члан владарског дома, па се речи „Дај једно своје штене псу, који напољу лаје“, односи на њеног сина, садашњег владара, и децу његовог брата. Државни одветник је због тога у певању те песме нашао увреду за владара и чланове владарског дома, па је против дра Папа подигао оптужбу. Дра Папа брани ће др. Ђорђе Нађ, будимпештански адвокат.

Српска певачка слава у Сомбору.

На Духове ове године биће у Сомбору прва српска певачка слава. Учествоваће до 40 српских певачких друштава са 1500 певача. У одбор пресуђивача изабрани су: др. Јован Лалошевић, Цветко Мапојловић, Душан Котур и Милоје Милојевић. Свако певачко друштво певаће једну песму по свом слободном избору, а сва друштва заједно певаће Топаловићеву „За барјак“ и Маринковићево „Хеј трубачу“. Осим тога певаће одабрани певачи Маринковићев „Поклич“ и још једну Крстићеву композицију. Приређивачки је одбор решио, да сагради велику арену а већ се чине припреме, да би могли сви гости бити смештени. Она друштва, која желе да учествују у првој певачкој слави, нека се јаве најдаље до 1. фебруара о. г.

Соколско село.

Српски Соко у Новом Саду приређује за своје чланове вежбаче, оснивачe и потпомагаче и њихове породице у недељу, 12. (25) јануара ове године у соколани своје соколско село, уз братско суделовање новосадске трговачке омладине са овим распоредом: Поздрав старешине. Друга проста вежба предњака за словенски свесоколски слет у Љубљани 1914. Женске просте вежбе са првог свеславенског свесоколског слета у Прагу 1912. г. Вежбају соколице. Вежбе на разбоју. Вежбају предводници. Просте вежбе са II-ог хрватског свесоколског слета у Загребу 1911. год. Вежбају соколи. Затим игранка. Улаз бесплатан. Почетак тачно у 9 сати увече. Добровољни прилози, намењени за путни трошак на слет у Љубљани, примају се са захвалношћу. *Приступ дозвољен само члановима и позваницима.* Посебних позива нема.

Како је Тиса дочекан у Загребу.

За време Тисиног боравка у Загребу били су присутни и полицаји из Копривнице, Крижеваца, Беловара и Карловца, а осим њих још и 50 жандара. Железничку станицу опколела је жандармерија. Кад је Тиса ишао у позориште, ухапшено је 13 ђака због демонстрација. Између неких официра и ђака дошло је до сукоба. Кад су ђаци грдили Тису, почео их је псовати један официр, по народности Мађар. На то су ђаци почели да вичу против Аустрије, а официри повадише сабље. Ђаци их почеше тући снегом и растераше их. Тако бар јавља „Ријечки Нови Лист“.

Унапређење котарских лечника у Срему и Славонији.

Из десетог унапређени су у девети плаћевни разред ови котарски лечници у Срему: др. Сава Милутиновић у Старој Пазови, др. Ненад Ненадовић у Шиду, др. Славко Рехницер у Руми, др. Јанко Јамбришак у Земуну, др. Јулије Рогина у Нашицама и др. Аурел Кучењак у Вировитици.

Справа за спасавање на електричним трамвајима.

Горњоковиљски подбележник, Тома Атанацковић, пронашао је справу, која је ових дана опробана. Кад се прикачи за трамвај, она онгурне сваки предмет, на који нађе трамвај. На проби су стављене пред трамвај лутке разне величине и у разном положају, па их је справа увек дохватила и собом носила а да нису ничим биле повређене. Сви присутни су честитали проналазачу, Србину. Ту је био и Дезидер Арон, мерник, старешина пештанске фирме Арон и Молнар из Будимпеште, који се могао уверити, да је Атанацковићев изум одличан.

Ватрогаски бал.

Новосадски добровољни ватрогасци приређују под заштитом госпође супруге Беле Матковића од Матехаза, великог жупана, у просторијама хотела Јелисавете 1. фебруара о. г. по нов. кал. балску свечаност, скопчану са лутријом за добротворне циљи. Чист приход намењен је фонду друштвеном и за набавку потребних справа.

Кратке вести.

— Породица француског генерала Пикарда, бившег војног министра, одбила је понуду владину, да се Пикард сахрани о државном трошку, јер то не би одговарало становишту покојниковом.

— Мато, Ђуро и Јосип Дебак убили су у шуми Растовици код Брода лугара Тошу Миросављевића, који их је ухватио кад су крали дрва из шуме.

— У Добановцима је ухапшен Јоса Серафимовић под сумњом, да је убио Раду Михаљевића.

— У Шашинцима је нађен у снегу укрућени леш Ивана Бутола, који је убијен. Због тога убијства ухапшени су Обрад Гојковић и Танасије Селички.

Време.

По гласу извештаја будимпештанске метеоролошке станице очекује се хладније време, на много места снег.

Привредни гласник.

Српска привредна задруга у Иригу.

Билансија за 1913. годину показује чист добитак од 20.079 круна. Честичарска главница износи 101.808 круна, делимак 36 515 круна 30 пот., улога има 271.887 круна и 48 потура, реесконт 166.058 круна. Укупан приход био је 71 554 круне и 92 потуре. Чист приход износи 28 % од укупног прихода.

Српска штедионица као задруга у Јаску.

У 1913. години постигла је ова задруга чист добитак од 6564 круне и 45 потура. Честичарска главница износи 45 132 круне и 50 потура, резервни фонд 3500 круна, улога има 30.182 круне и 11 потура, реесконта 90.920 круна, делимак 10.454 круне 56 потура. Укупни приход био је 23.698 круна и 67 потура. Према томе је чист приход 29 % од укупног прихода.

Српска Кредитна Банка и Штедионица у Белој Цркви.

Билансија за 1913. годину закључена је са чистим добитком од 31.140 круна и 96 потура, који припада деоницама прве емисије, а деонице друге емисије укамаћене су са 11.691 круна и 47 потура. Према томе целокупни чист приход износи 42.832 круне 43 потуре, дакле 33 % од укупног прихода, који износи 134 398 круна и 54 потуре. Деоничка главница је 450.000 круна резервни фонд 185 000 круна, пензиони фонд К 792·82, реесконт 311.363 круне, а улога има 805 637 круна и 72 потуре.

Американски начин обраде кукуруза.

Бачко пољопривредно друштво издало је на мађарском, српском и немачком језику упутство за американски начин обраде кукуруза. Оно ће у току ове зиме приредити више предавања, којима је сврха, да се кукуруз обрађује на овај начин, јер доноси много више рода. Обраћамо пажњу нашим ратарима на ову новину.

Против стеге у путничком промету са Србијом.

На тужбу земунских заинтересованих кругова предузела је осечка трговачка комора кораке за

укидање пасоша у путничком промету са Србијом. Она се обратила бану и аустроугарском конзулату у Београду. Конзулат је предао ту ствар посланству у Београду, које је извјавило, да ће у Бечу најтоплије препоручити да се укину путнички пасоши. „Обзор“ јавља, да ће се то догодити у најкраћем времену.

Чистите воћке од гусеница.

Много ће се више учинити за воћке, ако се што пре очисте од гусеница и лептирских јаја. него хватањем лептирова у пролеће. Новосадска варошка полицајна капетанија позива грађанство, да учини своју дужност према пропису XII. зак чл. од 1894, јер ће иначе бити кажњено, али уједно обећава награду свакоме, ко буде воћке лишио од гусеница и лептирских јаја. Ко повупљене гусенице и јаја донесе варошком капетану, Цанбауеру. добиће награду према тежини.

Припослано.

Др. Богдан Видовић, адвокат. канд. из Бос. Градишке, вјенчаће се са гђцом Смиљом Јове и Стоје Радетића из Приједора дана 12. (25.) јануара 1914. у православној цркви у Приједору.

Брзојави „Заставе“.

Стигли 9. јануара.

Парница против Русина.

Мармарошсигет. Оптужени Василь Ивану Чиздељ исказао је, да су Русини молили сибињског румунског митрополита да им пошље свештенике, али их нису добили. Тада су се са молбом обратили на карловачког српског патријарха. Патријарх им је саветовао да приме заједнички календар. — Оптужени Василь Фејсак прешао је у православну веру зато, што не одобрава догме унијатске цркве о односу Оца према Св. Духу. Пориче, да су га при прелазу руководили политички мотиви. Признаје, да су приликом верских састанака који су одржавани у његовој кући читане и руске новине, али он тада није био присутан.

Хрватско-славонски сабор.

Загреб. У сабору је продужена расправа о привременом предрачуну. Говорио је коалиционаш Хрељановић.

Грци се спремају за одбрану заузетих острва.

Цариград. Грци су учинили све припреме за одбрану острва Тенедоса. Снабдели су га храном, муницијом и топовима, а около њега су поставили подводне мине. (Острво Тенедос су велике силе досудиле Турској).

Политички положај у Аустрији.

Беч. Одржана је конференција странчких вођа, на којој је посланик Герман позвао заступнике странака, које су до сада спречавале решење пореских закона, да одступе од својих становишта. Станек се оградио против подметања, да чешки аграрци воде опструкцију против тих закона. Напротив они желе да се ти закони што пре реше и зато су против накнадних предлога. Ако вође великих странака заједмче, да ће накнадни предлози пасти, онда се одмах може приступити гласању. То је и заједмчено и министар-председник Штарк је са радошћу узео на знање, да је тако осигурано да ће порески закони бити изгласани. После тога је продужена саборска седница и приступило се гласању. Једногласно је усвојен Курандин предлог о усвајању закључака конференције, изузевши 172. § који садржи пореску скалу. Са 268 против 77 гласова одбијен је Шустершићев предлог, да повишавање пореске скале почиње код степена од 10.000 круна. Поименично се гласало о Фуксовом предлогу, да повишавање скале почиње код 4800 круна, ако пореза буде доносила више од 130 милиона круна.

Војник убио два официра.

Аден. Један војник овдашњег индијског пешачког пука, који је био осуђен на затвор од 14 дана, убио је пуковника и једног уређеничког официра.

Венилелос у Лондону.

Лондон. Грчки министар председник Венилелос стигао је овамо. Јуче после подне конферисао је са министром Грејом и више страних дипломата.

Српско бугарски погранични спор.

Београд. Према пресуди руског генерала Холмвена добиле су Србија и Бугарска свака половину спорног земљишта.

Грчка војска остала у Горици.

Атина. Званично се побијају вести, да се грчка војска повукла из Горице и других крајева Албаније.

Долазак турског посланика у Грчку.

Атина. Турски посланик Ћемал беј стигао је овамо с особљем посланства.

Одговорни уредник: МИТА КЛИЦИН.

Трговина.

НОВИ САД, 9. јануара 1914. године

Пшеница прве квалитете нова 21 К 00 п.
Пшеница нова друге врсте — К — п.
Пшеница средња 20 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 19 К — п. до — К — п.
Наполица — К — п. до — К — п.
Јечам 14 К — п. до — К — п.
Зоб нова 13 К 40 п. до — К — п.
Кукуруз у зрну стари 11 К 20 п.
Кукуруз у клипу 8 К 40 п.
Маст 1 К 40 п. до К — п.
Оланина 1 К 40 п. до — К — п.

Све од 100 килограма.

Оланина пољска 1 К 50 п. до — К — п.
Пасуљ бели 18 К — п.
Пасуљ жути 19 К — п.
Пасуљ кулаш 17 К — п.
Горушица 10 К — п.
Свињи угојени тешки — К 94 п.
Свињи средњи . . 86 п.
Свињи лаки . . . 80 п.
Теоци 1 К 16 п.
Овци 28—30 К по пару.

*

Са житне пијаце у Будимпешти.

У трговини са готовом робом биле су ове цене: пшеница потиска К 22 40—23·50, банатска К 22·70 до 23·40, бачка круна 22·70—23·40; раж круна 17·30 до 17·50; јечам за пићу круна 13 95 до 14·50; зоб К 14 70—16 20; кукуруз К 13 20 до 13·40. — У трговини на рок прављени су ови закључци: пшеница за април К 23·46 за мај К 23 58; пшеница за октобар К 21·64; раж за април К 17 92; раж за октобар К 17·—; зоб за април К 15·70; зоб за октобар К 15 62; кукуруз за мај К 13·60, кукуруз за јули К 13·90; репица за август К 30·50; луцерна К 120—170; детелина ситна К 130—150, средња К 140—160, крупна К 150 - 180.

*

Недељни вашарски извештај из Беча.

Свињски вашар 20. јануара.

За данашњи вашар било је пријављено 16.160 комада. — Дотерано било 7030 комада пољске и 8.508 комада мађарске пасмине, свега 15.538 ком. Вашар био чврсји. Цене су биле: Прима свиње 113—116, средње 108—112, лакше 100 до 107, сремске 100—110, старе 100—108, пољске 104 до 136 потура по кили живе ваге без потрошарине.

Марвени вашар од 19. јануара.

Дотерано 2670 комада угојених волова и са паше 751 ком. бикова и крава, свега 3421 комада. Вашар био лабавији. Цене: швајцерски прима 112 до 125, средњи 98—108; мађарски прима 90 до 106, средњи 80—88, лошији 70—78, бикови 70 до 92, краве 36—54, босански ——— круна по 100 кила живе ваге без потрошарине.

Најучтивије умољавамо нашу господу пошиљаче, да нас о товарењу увек брзојавно известе. Јовичић, Акимовић и друг, Беч, Св. Марко, централни вашар.

Потребујем два ДИМНИЧАРСКА

ПОМОЋНИКА

који могу бити и ожењени. Плата је 100 круна месечно и нузгредна зарада је добра. Место могу наступити одмах. 18 2—3

Данило Медаковић — Ст. Пазова.

„НУДИ СЕ ДОМАЋИЦА“,

интелигентна удовица 33 год. стара, вешта свим кућним пословима тражи овим путем место домачице код интелигентног, старијег господина или госпође. Листове молим слати под:

„Domaćica“ Brod na Savi (Posterestante)

20 2 - 3

За своју шпецерајску трговину потребујем

ПОМОЋНИКА

који у радњу ступити може одмах. - -

Милан Јовановић — Fehertemplom

32 2—3

СВОЈ СВОМЕ! СВОЈ СВОМЕ!

ЈАКОВЉЕВИЋ И ДРУГ

Велика Кикинда.

Уметнички-декоративни бојадисари.

Израђујемо и бојадишемо свете цркве, дворнице и све остале просторије, у свима могућим израдама, као и Византијски-Српски стил. Даље бојадишемо и марморирамо и масним бојама.

Многе захвалнице од црк. општина стојенам на расположењу.

Препоручујемо се Срп. црк. Општинама, као и осталој Српској публици.

Нацрте и предрачуне шаљемо на захтев бесплатно! 6—8 1952

СТАЛНО МЈЕСТО!

са 500 круна мјесечног доходка постигне сваки, који се хоће бавити продајом срећака на оброке за Народну Штедионицу и Банку д. д. Budapest IV. Károly körút 20. — Стручно знање није потребно. Може се узети и као нузслужба. — Хрватско дописивање.

Дионичка главница К 10,000.000.

1237 30-100

ТВОРНИЧАР

у горњој Мађарској, 43. године Србин прав. вере потпуно здрав пријатне спољашности, ожењио би се са домаће васпитаном женском до 35 година старом, која треба да има има и нешто мираза и која може бити и удовица. Писма за даље преговоре ваља слати под знаком „фабрикант“ на администрацију **„Заставе“**. Дискреција потпуно зајемчена. 19 2—3

ЗБОРНИК

ЦРКВЕНИХ ПЕСАМА, ПСАЛАМА И МОЛИТАВА

с тумачењем

значења мање познатих речи и с изводом из типика

одобрењем срп. прав. св. архијерејског синода митрополије карловачке, за православне цркве и школе приредио и издао

прот. **ЈОВАН ЖИВКОВИЋ**, професор у Богословији.

Вел. 8°, стр. IV. + 624, штампан је на јакој финој сатинираној артији за црквене књиге крупним терцијa словима.

Цена му је у меканом повезу **8 круна**, у дивот-повезу у платну са кожним леђима и угловима **10 круна 50 фил.** 1910 6-10

Добива се у свима књижарама и код власника, по адреси **Jovan Živković, Karlovci** (Srem).

Стечај.

Српска правосл. црк. школ. општина новосадска овим расписује стечај на једно стипендијско место за *слушаоце технике или реалке* из задужбине нар. добротвора *Луке Миланковића* и сестре му *Марије Петровићке* у износу од годишњих 1000 круна — односно 800 К — а издаје се у 10 месечних оброка.

Молби ваља приложити крштено писмо, лекарску сведоџбу, сведоџбу о свршеним наукама и о сиромаштву.

Молбе се имају поднети потписаном председништву најдаље до 25. јан. (7. фебр.) т. г.

Из седнице управног одбора срп. правосл. црк. школ. општине, држане у *Новом Саду* 29. дец. (11. јан. 1914. год.) 1913. године. 14 2—2

Ђорђе Петровић перовођа. *Милан Ћирић* председник.

Српска Штедионица дион друштво у Новој Градишци.

ПОЗИВ.

П. н. господа дионичари позивају се учтиво, да изволе доћи на

VIII. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

која ће се одржати у недјељу 8. фебруара 1914. по новом календару у 3 сата послије подне у штедионичким просторијама.

Дневни ред:

1. Избор двојице акционара за овјеровљење записника.
2. Извјештај управног одбора о раду штедионице и полагање рачуна за годину 1913.
3. Извјештај надзорног одбора.
4. Одобрење биланце и давање разрјешнице управном и надзорном одбору.
5. Предлог управног одбора о подјели чистог добитка.
6. Избор двојице чланова управног одбора у смислу чл. 36. друштвених правила.
7. Евентуални предлози према чл. 31. друштвених правила.

Нова Градишка 16. јануара 1914.

УПРАВА.

ПРИМЈЕДБА: Акционари који желе учествовати на главној скупштини, морају своје акције до дана или на сам дан скупштине депоновати на благајни штедионице (чл. 22.)

Рачун изравнања на дан 31. децембра 1913.

Дугује — Потражује

ИМОВИНА	К	п.	ДУГ	К	п.
Готовина:			Главница:		
а) у благајни — — — — — —	18170	37	500 ком. акција по К 200 — — — —	100000	—
б) по текућим рачунима — — — —	5428	15	Улози:		
в) код поштанске штедионице — — —	518	34	на уложне књижице — — — — —	798296	70
г.) на жаро-рачуну код А. Угарске Банке	1165	08	„ текуће рачуне — — — — — —	33575	81
Мјенице:			„ књижице редовне недељне штедње —	18804	10
у портфеју — — — — — — —	1017694	68	Резервни фонд* — — — — — — —	52000	—
у реесконту — — — — — — —	266753	—	Специјални резервни фонд — — — —	8022	67
Оставе — — — — — — — — —	126751	50	Пензијони фонд — — — — — —	16614	88
Вриједносни папири:			Повјериоци — — — — — — — —	7774	36
резервног фонда — — — — — —	32000	—	Остављачи оставе — — — — — —	126751	50
пензијоног фонда — — — — — —	3275	—	Реесконт — — — — — — — —	266753	—
Намјештај и прибор по одбитку отписа —	4500	—	Преносна камата — — — — — —	17089	71
			Чист добитак — — — — — — —	30573	39
			* С овогодишњом дотацијом повисују се резервни фондови на К 75.309·36.		
	1476256	12		1476256	12

Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1913.

Дугује — Потражује

ГУБИТАК	К	п	ДОБИТАК	К	п.
Камата:			Пренос из године 1912. — — — — —	321	52
1.) на улоге, редовну недељну штедњу и текуће рачуне са 10% поревом — —	43359	48	Камата од мјеница и провизија — — —	120967	85
2.) на мјенице у реесконту — — —	24528	95			
Порез — — — — — — — — —	3981	40			
Трошкови:					
плата, станарина, канцеларијски и пословни трошкови, трошња намјештаја и прибора	18836	15			
Чист добитак — — — — — — —	30573	39			
	121289	37		121289	37

Милан Јеловац с. р.
књиговођа.

Управни одбор:

М. Пауковић с. р.
управник.

Др. А. Николајевић с. р.
предсједник.

Др. Коста Младеновић с. р.
потпредсједник.

Живко Марковић с. р. **Василије Миоковић** с. р. **Никола Вилић** с. р. **Максим Огорелица** с. р.

Надзорни одбор:

Васо Вановић с. р. **Александар Беловитић** с. р. предсједник. **Милан Мркшић** с. р.

35 1·1

ВРШАЧКА СРПСКА БАНКА деоничарско друштво.

ПОЗИВ.

Овим се сва г. г. акционари Вршачке Српске Банке деонич. друштва учтиво позивају на

VII. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУШТИНУ

која ће бити у недељу 8. фебруара 1914. по нов. кал. у 11½ сах. пре подне у банчином локалу.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Извештај управног одбора за 1913. год. и предлог о употреби чисте добити.
2. Извештај надзорног одбора.
3. Утврђење билансије и разрешница управном и надзор. одбору.
4. Предлог управног одбора о повишењу акцијског капитала.
5. Избор 5. чланова за управни одбор, и то 4 члана на три године, и 1 члана на две године;
6. Избор 5 чланова за цео надзорни одбор;
7. Предлози на основу §. 31. банчиних правила:
8. Избор 2 деоничара за оверење скупштинског записника.

Акције за ову скупштину имају се у банчином локалу депоновати уз реверс управе и улазницу најдаље на 3 дана пред скупштину, — дакле у овом случају до закључно среде 4. фебруара 1914. по нов. кал. у 12 сах. у подне.

Из заједничке седнице управног и надзорног одбора држане у Вршцу 10. јануара 1914. по нов. кал.

УПРАВА.

Рачун изравнања на дан 31. децембра 1913. год.

ИМОВИНА—АКТИВА			ПАСИВА—ДУГ		
благајна: салдо готовина	50748	37	главница: 4000 акција уплаћених á К 50.—	200000	—
жиро-рачун код аустро-угарске банке	11506	05	резервни фонд	134480	—
кр. уг. поштанска штедионица	4602	16	улози:	870103	63
текући рачуни	3309	05	реесконт	164190	—
менице	1100745	53	остављачи остава	45962	50
зајмови на хипотеке	143498	—	делимак за 1912. год. неподигнуто	1150	—
„ „ робу и ефекте	36725	—	разни привремени рачуни	1086	14
оставе	45962	50	салдо преносних камата	8176	64
непокретно имање	55789	71	чист добитак за 1913. као издавање	49816	56
хартије од вредности	20044	—			
намештај	1800	—			
разна актива	235	10			
	1474965	47		1474965	47

Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1913. год.

ДУГУЈЕ			ПОТРАЖУЈЕ		
камате на улоге	45241	41	пренос остатка из 1912. год. год.	18	02
„ „ реесконт	10275	99	камате: по меницама, хипотек. зајмовима, зајмова на робу, залоге, ефекте, текуће рачуне закаснине и т. д. укупно	128853	56
порез	12813	63	банкпровизије	8590	74
„ 10% на камате улога	4524	14			
плате	8960	—			
трошкови	5630	59			
10% отпис од вредности намештаја	200	—			
чист добитак за 1913. год.	49816	56			
	137462	32		137462	32

Васа Петровић с. р.
управитељ.

У **Вршцу**, 31. децембра 1913.

Ђорђе П. Миросављевић с. р.
књиговођа.

УПРАВНИ ОДБОР:

Божидар Поповић с. р. *Др. Славко Милетић* с. р. *Др. Стеван Николајевић* с. р. *Жива Поповић* с. р. *Мита Поповић* с. р. *Милан Драгић* с. р. *Коста Милосављевић* с. р. *Светозар Ранчин* с. р. *Ђока Богдановић* с. р. *Пера Врговић* с. р.

Оба ова закључна рачуна Вршачке Српске Банке д. д. прегледали смо, тачно испитали са свима књигама и извршеним пописом сравнили и нашли да су у свему тачни саглавни и потпуно исправни.

У **Вршцу**, 4. јануара 1914.

НАДЗОРНИ ОДБОР:

Председник *Др. Владимир Драгић* с. р. Чланови: *Воја Ђорђевић-Нанчић* с. р. *Арсо Ђурић* с. р. *М. Матејић* с. р. *Мита В. Петровић* с. р.

2000 3-3